

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidig ændring i bestemmelserne om tilskud til den offentlige skolebespisning.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 4337; fremsættelsen i tidenden sp. 758).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Th. Jensen: Da vi sidste gang havde loven om skolebespisning til behandling, i februar 1948, ændrede man forsorgslovens §§ 286 og 287 således, at alle børn kunne deltage uden hensyn til forældrenes indtægter, og således at bespisningen af børnene kunne foregå hele året. Samtidig blev statens tilskud fastsat til 1 mill. kr., svarende til ca. 1/3 af de samlede udgifter til børnebespisningen.

Siden ændringen af loven i 1948 er der sket en stor tilgang til skolebespisningen af flere grunde som f. eks. ophævelse af transbetingelserne, tiltagende arbejdsløshed og fritagelsen for aflevering af margarinemærker. Ved ændringen af loven i februar 1948 var man klar over, at det fremtidig ville blive dyrere for kommunerne, og det er derfor naturligt og nødvendigt, at staten træder til med et større tilskud. Et krav herom er efter opfordring fra mange kommuner fremsat af købstadforeningen overfor socialministeren, og som den forstående mand, socialministeren er, har han fremsat det her foreliggende lovforslag, som går ud på, at det beløb på 1 mill. kr., som var statens tilskud i henhold til loven af 20. februar 1948, forhøjes til 4 mill. kr., og at beløbet afholdes af den fælleskommunale udligningsfond.

Jeg takker den højtærede socialminister for det fremsatte lovforslag, og på mit partis vegne skal jeg anbefale det til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Esther Malling Pedersen: Det er jo en meget stor forandring, lovgivningen om den offentlige skolebespisning er undergået, siden den første gang blev ført ud i livet. Den påbegyndtes med det formål at hjælpe børn fra dårligt stillede hjem til et nærende måltid i vintermånederne, der sundhedsmæssigt altid er de vanskeligste. Senere hen blev rammerne udvidet, specielt med henblik på krigen og de ernæringsvanskeligheder, som afspærringen fra omverdenen førte med sig, så at bespisningen af børn fra mindrebemidlede hjem skulle foregå hele året. Alt dette kunne mit parti med

varme give sin tilslutning; det var forsvarlige og gode foranstaltninger.

I 1948 skiftede imidlertid den offentlige skolebespisning karakter. Den forvandlede fra at være en social foranstaltning til hjælp for trængende til at blive generel, så at også børn fra velstillede hjem kunne bespises på det offentlige bekostning. Vi gik fra mit partis side med stor betænkelighed med til dette som et forsøg med forbehold overfor den videre udvikling af sagen. Denne udvikling har jo formet sig sådan, at den offentlige skolebespisning er svulmet op til et foretagende, der i dag koster det danske samfund 10 mill. kr. årlig, og i det foreliggende lovforslag foreslås tilskuddet fra statens side forhøjet fra 1 mill. kr. til 4 mill. kr. Samtidig oplyses det, at den højtærede handelsminister fra den 1. oktober 1948 har meddelt fritagelse for aflevering af margarinemærker til skolebespisningen, og jeg synes, man har lov til at sige, at forklaringen på den stærke tilgang i hvert fald til en vis grad hermed er givet. Naturligvis kan der være andre ting, der spiller ind, men det er vist hævet over enhver tvivl, at vi her har en meget væsentlig del af forklaringen på den stærke tilgang. Hvis den højtærede formand mener, at udtrykket „lokkemad“ overskrider grænsen for det tilladelige, vil jeg tage det tilbage...

Formanden: Det synes jeg ikke, det gør.

Esther Malling Pedersen: Så vil jeg med taknemlighed fortsætte og sige, at jeg synes, der her er sat en madding ud, som kun de allerfærreste har kunnet stå for. Enhver husmoder er jo fuldkommen klar over, hvad det betyder at være fri for at skulle bruge mærker til børnenes skolemad, og man kan vist godt sige, at der er gået rationeringsmæssig spekulation i foretagendet. Men det vil igen sige, at det foreliggende billede er ganske fortegnet, for det giver ikke noget pålideligt udtryk for den virkelige trang til skolebespisning, og mit parti må med meget forbeholdenhed se på de summer, som nu udkræves hertil.

Endvidere indeholder lovforslaget en bestemmelse om, at tilskudsbeløbet ikke mere skal tages direkte af statskassen, men af den fælleskommunale udligningsfond. Dette princip kan vi fra vor side ikke anerkende. Det kan efter vor opfattelse ikke være udligningsfondens opgave at træde til i et tilfælde som dette.

Der er med andre ord adskilligt i dette lovforslag, som efter vor opfattelse gør en udvalgsbehandling nødvendig. Men jeg vil me-